

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 5

87. ÅRGANG

8. MARS

1975

8. OG 9. MARS

«Lørdagsfri»

Nytt navn i
kvinne-serien

Hyrdebrev

Søndag

Lætare

9. mars

SØNDAG LÆTARE

ST.OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

Presterådet

Efter valg har bispedømmets presteråd fått denne sammensetningen:

Formann: pastor Michel Beckers.

Viseformann: pastor Josef Amstutz.

Medlemmer: pater Arne Fjeld, pater Arno Gerritsma, pater Ronald Hölscher, pater Jo Neve, pater Rory Mulligan, pastor A. Wysiecki, pater Joseph Sarosi og pastor Rudi Kessels.

Varamenn: pater Ellert Dahl og pater Henk Heimeriks.



En
klown

Jeg skal fortelle om to menn, en lørdag i februar.

Den ene hadde fri fra jobben og ingen forpliktelser. Han sto sent opp, barberte seg og reiste inn og spiste frokost på en restaurant i byen.

Han ante ikke hva han skulle finne på.

Efter litt sludder med kelneren, dro han avsted og vekket opp en venninde, og de satt et par timer i hennes leilighet og drakk noe gin og siden noe sherry. Rester i skapet.

De likte hverandre sånn passe, men ingen av dem visste hva de skulle gjøre denne spesielle lørdagen. Selvfølgelig tenkte de av og til på andre muligheter, men det ble med det.

Da klokken var mange nok, tok de en drosje ned på hans frokost-restaurant og spiste middag og drakk en flaske rødvin. Begge kjente seg bedre etter hvert og avtalte å tilbringe kvelden sammen.

Men først måtte de sove middag. Det ble til at de reiste tilbake til henne og hvilte i hver sin krok av stuen. Om aftenen våknet hun og tok et bad og fikk på seg en annen kjole. Og de gikk ut sammen litt lattermilde fordi tiden gikk, og de begynte å trives i hverandres selskap. Og de danset sammen et par steder og drakk mer sammen. Og de hørte ikke radio eller leste aviser eller snakket med noen.

Til slutt havnet de hjemme hos ham, *det var liksom så laga*. De kunne selvfølgelig ha tenkt seg en annen slags lørdag, men han husket fornøyd at han kunne sove lenge neste morgen.

Slik tilbrakte den ene mannen denne lørdagen.

Den andre hadde også fri fra jobben.

Hans kone hadde reist på besøk til

noen slektninger denne helgen, og han skulle være helt alene.

Alt var fredelig, og mye var mulig.

Han gikk ut en kort tur for å få luft, dessuten var han i butikken og kjøpte noe mat. Ellers forberedte han seg på noen stille timer foran fjernsynsapparatet. Han plaserte to halve pils og en tyvepakning med røyk ved siden av den beste stolen, fant frem glass og askebeiger. Sic på apparatet i god tid og så dovent på noe om et kurs om munnnavlesning for å sjekke at bildene var i orden. Så ble klokken mange nok, og han satte seg.

Han gjorde ikke noe gærnt den lørdagen, han tenkte visst ikke ond om noen, han klaget ikke, han drakk ikke annet enn to små pils. Han ringte ikke til noen venninder.

Og likevel: avbrutt av et par kvikke spisepauser på kjøkkenet, så han før han sovnet de renes søvn følgende programmer på skjermen:

13.55: Sport i dag:

Svenska skidspelen 4x10 km stafett, menn. Falun. Komm.: Gunnar Grimstad og Arne Scheie.

Norgesmesterskapet på skøyter. 500 og 5000 m., menn. Komm.: Knut Bjørnsen og Per Jorsett.

Ca. 16.00: Tippekampen. Overføring fra en engelsk fotballkamp og resultatservice fra de øvrige kamper på tippekupongen. Komm.: Øivind Johnsen.

18.00: Barne-TV. Køsse Kenguru. To finske tegnefilmer.

18.10: Pan Tau. Tsjekkoslovakisk film.

20.10: Tre kast. En nordvisjonslek med show, teater, film og mu-

Tanker i e

LØRDA

Madeleine Delbr el

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

Forholdet til ateismen, særlig i dens marxistiske form, er et hovedproblem for Kirken i vår tid. Madeleine Delbr el er en av dem som ikke vek unna for dette problemet, men tok det opp i hele dets bredde. I 30 år levde hun i marxismens h yborg i Frankrike, i den kommuniststyrte byen Ivry like ved Paris, — levde der som våken, bevisst, forkynnende kristen. Da Kirkens menn i Frankrike omkring 1940 omsider tok konsekvensen av det de hadde måttet erkjenne — at det gamle kristne land Frankrike egentlig var misjonsmark — og opprettet «Mission de France», var Madeleine Delbr el en av dem som inspirerte bevegelsen og gav den retning, både da og senere. Hennes skrifter sirkulerte, og hun fulgte arbeiderprestene med r d og død. Det gjaldt jo fremfor alt å gi arbeiderklassen et annet bilde av kristendom og Kirke enn det de satt igjen med: en mektig og rik Kirke i allianse med denne verdens rike og mektige.



«I 1933, da jeg kom til Ivry, var Kirken og Byen i åpen konflikt. De kristne ble åpent undertrykt av myndighetene, og på gaten ble de møtt av skjellsord fra de unge, mens prestene måtte være forberedt på et regn av sten. De «gudløses» organisasjon benyttet offisielle fester til påtrengende propaganda, og de kristne svarte med kald krig: boikott av enkelte butikker, klikkevesen og ghetto-mentalitet. I leiegårdene og på skolene sloss barna.»

Slik beskriver Madeleine Delbr el situasjonen i Ivry da hun, 29 år gammel, slo seg ned der sammen med to venner, og man forstår hennes motvilje da hun straks ble engasjert i sognearbeidet. Det var jo det samme som å bli mobilisert ved en av frontene i den krig som raste. Men dette var i 30-årene og n den gjorde det etter hvert umulig å bli stående så steilt mot hverandre. Kommunistene var de første til å rekke ut h ndden. I 1935 innbød Maurice Thorez alle organisasjoner uansett ideologi til å delta i opprettelsen av en komité til hjelp for de arbeidsløse. Sognepresten tok imot tilbudet og måtte også frem selv. Komitéen gjorde en stor innsats, men Madeleine mente at det største var Kirkens møte med de ikke-troende i byen.

Madeleine hadde gjort sin gode del av arbeidet, og da krigen kom, ble hun engasjert i offentlig sosialarbeid. Hun hadde utdannet seg til sosialarbeider nærmest ved en tilfældighet, men det skulle komme godt med. Dette arbeidet brakte henne i enda nærmere kontakt med kommunistene, men hun klarte å få i stand et godt samarbeid i en atmosfære av åpenhet og gjensidig tillit. Ved frigjøringen overtok kommunistene igjen styret i Ivry, men Madeleine, som hadde vist seg som en glimrende organisator, beholdt sin stilling.

Disse årene overbeviste Madeleine om det nødvendige i at de kristne lar seg gripe av det som hender, og at de er i stand til å gjøre et skikkelig arbeid. Hun kunne ikke gå med på at en kristen skulle være fremmed for denne verden eller holde seg utenfor det som skjer, og heller ikke at en kristen stilltiende skulle være medskyldig i urett.

Gud er død, leve døden

Madeleine Delbr el hadde hatt en barndom og ungdom som gjorde henne mer enn vanlig skikket til å leve sitt kristenliv i en så utsatt stilling. Hun hadde aldri fått stivne i noe miljø eller i noen form, og hadde alltid vært utsatt for motstridende innflytelser. Skolegangen hadde vært mer enn uregelmessig, både fordi foreldrene flyttet så ofte — faren var jernbanemann — og fordi Madeleine var svakelig. Dessuten skulle hun bli pianistinne, så privattimer fikk greie seg. Foreldrene var kulturelt interessert, men religiøst likegyldige, så Madeleines religionsundervisning ble like tilfeldig som skolegangen. Hun forteller: «Om det var betydelige mennesker som i barndommen gav meg en dyp og inderlig tro, så var det like betydelige mennesker som senere tok den fra meg.» Femten år gammel var hun overbevist ateist og fant verden mer meningsløs for hver dag. «Gud er død, leve døden», var hennes konklusjon.

Senere sa hun at ungdommen er den tid da man har størst evne til å se til bunns i livets og verdens meningsløshet. Iallfall gjorde hun det, og det er derfor disse ungdomsårene i fortvilet kamp med det meningsløse bevarer sin verdi for Madeleine også etter at hun har fått troen tilbake. Hun har til fulle erfart hva det vil si å leve uten Gud, og denne erfaring blir den hemmelige drivkraft i hele hennes misjonsarbeid. Hun var overbevist om at det å tape Gud er det verste som kan times et menneske, — det er verre enn alle andre ulykker tilsammen.

Efter sin brå omvendelse tenkte Madeleine på å gå i kloster, bli karmelitt. Men forholdene i familien var så vanskelige at hun som enebarn mente hun ikke kunne forlate sine foreldre helt. Det måtte da kunne gå an å virke for Gud i verden, å leve evangeliet der, midt blant menneskene.

Ivry

Først da hun slo seg ned i Ivry, kom Madeleine på sin rette plass. Hennes kristentro var aktiv og kjempende og passet ikke i et stuevarmt, beskyttet miljø. Dessuten drev erfaringen av hva vantro betyr, og en stadig like levende takknemlighet for troens gave henne ut til dem som for henne var de ulykkeligste av alle mennesker, kommunistene. Men hun kom ikke som den overlegne, rike som har noe å gi. Hun kom for å leve blant dem som et menneske blant mennesker, men leve slik at det vakte spørsmål. Hennes program var enkelt:   leve slik Kristus har sagt vi skal leve, handle slik Kristus har sagt vi skal handle, og gjøre det i vår tid. Rent konkret betydde dette programmet total åpenhet — for evangeliet og dets krav, og for menneskene og deres krav.

Og arbeidsoppgavene ble stadig flere. Som sosialarbeider oppdaget Madeleine hvor viktig det er for en som kaller seg kristen, å kunne noe, å gjøre godt arbeid og fullføre de oppgaver som er påbegynt. Hun lærte dessuten

hvor viktig det er å kunne samarbeide, også med mennesker med et annet livssyn. Og dette samarbeid begrenset seg ikke til den rent sosiale sektor, eller til komitéer. Da Madeleine kom til Ivry, var det et sjokk for henne å se all uretten og de uverdige forhold arbeiderklassen levde under, ikke bare materielt, men også åndelig. I kampen for rettferd kunne hun helt og fullt møtes med kommunistene. Hun beundret dem for deres oppriktighet og uegennyttighet, og de på sin side syntes det var synd at Madeleine ikke var marxist. Omvendelsesfors kene manglet ikke, og Madeleine følte fristelsen. Med partiboken i lommen ville hun komme sine venner nærmere, og samarbeidet ville bli lettere, men — hun ville skille seg fra Gud. Det avgjorde saken for Madeleine og hjalp henne til å se klart. Det var Guds rike hun skulle utbre, og der det fantes om så bare et grann av hat, der måtte Guds rike vike. Men Madeleine visste også at om Guds rike ikke er av verden, så er det ikke desto mindre i verden. Hun kunne samarbeide med hvem som helst for å skape en bedre verden, men hun forvekslet aldri jordisk lykke og frelse.

  tro er å tale

Madeleine Delbr el så klart farene ved et engasjement i et ateistisk-kommunistisk miljø. Skulle man greie seg som kristen der, måtte man kjenne både marxismen og sin tro fullt ut. Hun så at en del av arbeiderprestene ikke hadde vært tilstrekkelig forberedt, og hun var rede til å ta Kirkens forbud mot deres fortsatte virke som hjelp til en bedre innsats i fremtiden. Men hun hadde vanskelig for å forstå Kirkens gjentatte advarsler mot ateistiske og kommunistiske miljøer. Hvor var de troendes plass om ikke nettopp der hvor evangeliet ikke ble forkynt? Man sier at Kirken er en kjempende kirke, men da må den komme seg ut av kasernen og ut på slagmarken, mente hun.

Erfaringen hadde dessuten lært henne at nettopp et ateistisk-kommunistisk miljø var gunstig for den kristne selv. Det tvang ham til en sannere og sunnere tro. Selv for forkynnelsen var dette miljøet gunstig, forutsatt at de kristne ikke kryper i skjul med sin tro. Den må leves slik at det vekker spørsmål, og da kan man ikke tie uten å nekte å forkynne. Dersom de kristne ikke forkynner sitt evangelium, vil det si at de går med på å være gjenstand for kommunistenes propaganda, for de vet at de kristnes taushet oftest kommer av uvitenhet eller lunkenhet.

I et ateistisk miljø i dag er derfor det å tro å vite, og det er å tale.

Denne viten går lenger enn til katekismen, den er viten om en virkelighet som overgår oss, og som angår oss, det evige liv. Det er dette liv den kristne skal forkynne, og det kan ikke gjøres med døde ord. Evangeliet må forkynnes i et språk folk kjenner, og i det språk Kristus brukte — godhet. Evangeliet blir ikke godt nytt dersom det ikke

(Forts. neste side.)

OM BOTENS SAKRA

Kjære presteskap og menigheter,

Rom har gått til utgivelse av en gjennomgripende nyordning av botens sakrament. Denne ordning vil etterhvert bli innført i alle den katolske kirkes bispedømmer og menigheter.

Det dreier seg ikke bare om endringer i de hittil brukte skrifte-bøner, men om en dyptgående fornyelse av botens, omvendelsens og forsoningens ånd i kirken.

Noen vil hevde, at det er «umoderne» å tale om synd og omvendelse. I virkeligheten var det jo til alle tider umoderne å tale om synden. Alle-rede Johannes Døperen måtte bøte med sitt hode, fordi han hadde stilt Herodes ansikt til ansikt med hans synd.

Hvor viktig tilgivelsen og forsoningen er, blir åpenbart for enhver som befatter seg seriøst med Det Nye Testamente. Johannes Døperen peker på Jesus med ordene: «Se, der er Guds lam, han som tar bort verdens synd» (Joh. 1, 29).

Jesus begynner sitt offentlige liv med ordene: «Vend om, for himlenes rike er nær!» (Mt. 4, 17). Ja, hele Jesu liv er en uavbrutt kamp mot synden og dens følger. I ørkenen overvinne han Satans fristelser. Han driver ut onde ånder, helbreder legemets og sjelens sykdommer. Igjen og igjen hører vi fra hans munn de for-

løsende ord: «Dine synder er deg forlatt, gå i fred.» Denne syndstilgivelse var den største gave Jesus kunne gi, enda større enn legemets helbredelse. Syndstilgivelsen gir den døde livet tilbake og er kilden til en dyp og rik glede.

Jesu forkynnelse var budskapet om dét Guds rike som helt og holdent skulle overvinne verdens ondskap. Gudsrikets verdinormer står i klar kontrast til verdens selvopptatthet og egoisme.

Det er til dette sannhetens og kjærlighetens rike Jesus vier hele sitt liv og virke. Han angriper ikke bare urettferdighet og ondskap; han opplever og gjennomlever på eget legeme synden og dens følger. For syndens skyld lider han korsdøden. Hans oppstandelse gir oss den endelige befrielse og forløsning fra det onde.

Skulle kirken tie, fordi synd og bot er umoderne tale, da kunne den like godt si: Jesu død var forgjeves, kristendommen er overflødig.

For den enkelte kristne gjelder det likeledes, at han må bekrefte gjennom sitt liv dét han bekjenner med sin munn. Å være kristen betyr nettopp å ha det samme sinnelag som er i Kristus Jesus. Og det betyr helt konkret å bryte over tvert med omverdenens tenkesett for radikalt å orientere sitt liv mot Gud og hans rike.

Botens ånd er imidlertid ikke bare en privatsak. Dette sinnelag har tvert om kraft til å påvirke og fornye fellesskapet innenfra.

Kirken har akkurat så mye kraft til å fornye verden som den har kraft til å vende seg fra synden og overvinne det onde.

Kanskje har kirken aldri forandret verden grundigere og hurtigere enn under de første fire århundrer av sin historie. Dengang hadde kirken en dyp vilje til omvendelse.

Innenfor dette tidlige kristne fellesskap vokste det frem en ny forståelse for menneskeverdet, for samvittighetens ansvar, for dette at alle, de sterke som de svake, kvinne som mann, slave som fri, barn som voksen er like for Gud. Disse tidlige kristne var i sannhet botferdige og ville heller dø enn å ofre til avgudene.

Evner så de kristne fremdeles å forandre verden? Kan de gi et meningsfylt bidrag til menneskenes forsoning og verdens fred? De er istand til dette bare dersom de gjør front mot synden. For til syvende og sist stammer alt det onde vi ser omkring oss fra synden. Gud skapte en god verden. Mennesket er gjennom sin synd blitt en kilde til ondskap. I samme grad som mennesket bekjemper synden og dens følger i seg selv og i verden omkring, blir han derfor årsak til sann forsoning og fred.

Madeleine Delbrêl

(Forts. fra forrige side.)

forkynnes av en som gjør godt, som Kristus. Og Madeleine gjorde godt. Den lille, spinkle skikkelsen med de

energiske bevegelsene, de lysende øynene og det forsiktede smilet utstrålte godhet. Hun visste at hvert enkelt menneske er et menneske for seg med krav på en personlig kjærlighet. For henne fantes det ikke store og små saker, alt var like viktig der det gjaldt mennesket.

Madeleine Delbrêl døde i 1964.

MENT

Den nye botsordning kommer til å peke på akkurat denne årsakssammenheng og vil hjelpe oss til å overvinne synden og dens konsekvenser i oss selv.

Nyordningens vesentligste anliggender.

Vi vil gjerne fremheve visse deler av den kommende nyordning som vi tillegger særlig betydning.

1. *Det private skriftemål* vil kunne avlegges på forskjellig vis. Den som vil skrifte kan, som hittil, bruke skriftestolen uten å gi seg til kjenne. Vedkommende vil imidlertid også kunne avlegge skriftemålet i et dertil egnet rom i form av en skrifte-samtale. Denne samtale kan igjen få flere individuelle former: Den kan f. eks. være av innledende art, uten at det ennå dreier seg om syndsbejelse, bare om en forberedelse. Etter en slik innledning kan en skriftesning følge, der enten presten eller den skriftende selv velger teksten. Presten og skriftebarnet kan også be sammen på forskjellig vis. Likeledes kan de samtale om hva form og innhold boten skal få; dette forat denne virkelig skal være uttrykk for virksom anger og ikke bare en mekanisk ritus. Under syndsforlatelsen strekker presten sine hender ut over den skriftendes hode.

Mulighetenes mangfold skal lette den personlige kontakt mellom prest og skriftebarn. Tilgivelsesordene skal ikke bare være formelt gyldige, som det heter, men også være årsak til en merkbar befrielse fra syndens åk og en ekte kilde til glede.

2. Sakramentets virkning blir først og fremst beskrevet som en helbre-

delse. I denne sammenheng gis det — som det alltid har vært tilfellet — to grunnformer: Den som har begått en alvorlig synd får gjennom botens sakrament tilbake den tapte dåpsnåde. For å oppnå dette, er det nødvendig med en radikalt ny begynnelse: man må vende seg beslutsomt bort fra ondskapens mørke og vende seg til lyset fra Guds kjærlighet.

Den som bare har begått mindre synder, vil i botens sakrament få tilgivelse for disse og ny kraft til kampen mot det onde.

Skriftefaren blir først sammenlignet med en lege, dernest med en dommer (Praenotanda 10 a). I virkeligheten utfyller de to aspekter hverandre. Den enkeltes livssituasjon må

verderes og synden tas opp til doms og angres før ondet kan helbredes.

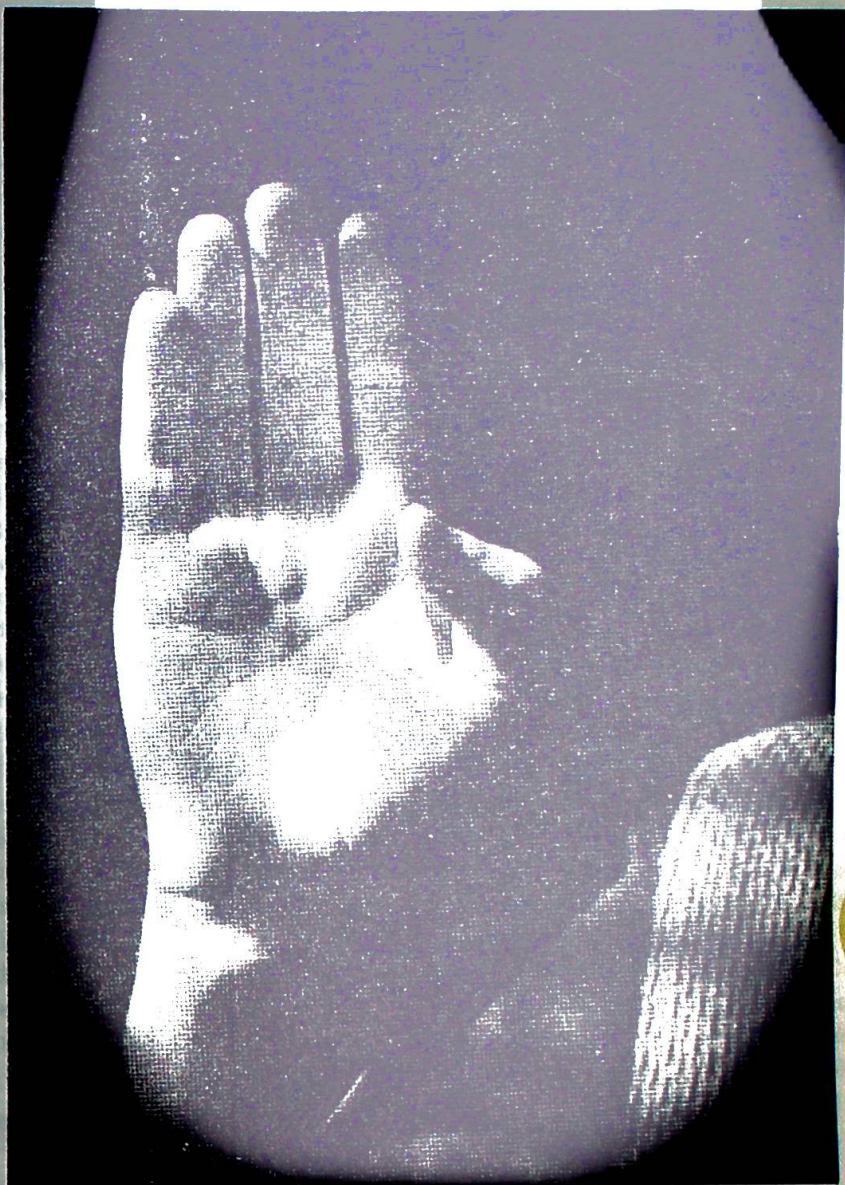
Skriftefaren må kunne skille mellom åndene for å være istand til å vise rett vei til befrielse fra det onde.

Ikke så få mennesker blir aldri riktig ferdig med sin synd. Det kan være sår fra fortiden som er gjemt og nesten glemt uten å være helet.

I samme øyeblikk slike synder erkjennes for hva de virkelig er og legges frem for presten, finner den angrende tilgivelse. Vi siterer:

«Gjennom botens sakrament tar Faderen sin hjemvendende sønn tilbake; Kristus tar det villfarne lam på sine skuldre og bærer det tilbake til folden; Den hellige Ånd innvier på

(Forts. s. 78.)



konsilet ville ikke bare si å rydde opp i sitt eget hus, men også å åpne det for andre, for «fienden».

Fortid og nåtid

Både katolikker og protestanter fremtrer som fanger av sin fortid, men det som en gang var stort og fylt av ånd, er med tiden blitt smått og innestengt. Det land som ble kalt «helgenenes og de lærdes øy», og som hadde en vidtrekkende åndelig innflytelse på det europeiske fastland, er i århundrenes løp blitt et på mange måter isolert land. Mange irer er tilbøyelige til å gi forbindelsen med England skylden, en forbindelse som begynte for 800 år siden — med angelsaksiske erobrere. En ny vanskelighet kom til med reformasjonen 400 år senere, også den innført fra England, og ikke bare med mildhet. Et av midlene var å frata irske bønder eiendomsretten til gårdene og sette engelske og skotske bønder med den rette tro i steden. Ererne sank ned til å bli et landarbeiderproletariat, og en ny vanskelighet var resultatet. Neste steg kom med den industrielle revolusjon som stort sett bare nådde det nordøstlige Irland.

I forrige århundre nådde dette forholdet et høydepunkt og et vendepunkt. Den store hungersnøden ved midten av århundret og den liberale britiske regjeringens behandling av den efterlot et hat som ennå ikke er sluknet. Hungersnøden tvang store mengder av irer til å utvandre, og den gav støtet til kamp for større selvstendighet og for fulle statsborgerlige rettigheter for katolikkene, en kamp som førte til opprettelsen av den sørirske republikk, Eire, i 1922. Men i nord var protestantene i flertall, og det viktigste næringsgrunnlaget var industri. Begge deler knyttet landsdelen til England. Delingen av landet var et faktum, men viktigere enn grensen på kartet var grensen i folks sinn. Og der ble «katolsk» og «protestantisk» viktige symboler, egnet til å vekke voldsomme følelser.

Den førkonsiliære triumfalisme i det katolske Eire er lett forståelig og lett forklarlig, og likeså den aggressive protestantisme i nord. Faren er bare at begge parter tar sikte på å innrette seg for evigheten etter denne tanken: Nord-Irland et protestantisk land for protestanter, Eire et katolsk land for katolikker. Men dette går bare så lenge de ledende i begge kirkesamfunn beholder sitt grep på de troende og sin maktstilling i samfunnet.

Ennå i dag har kirkesamfunnene reell makt i Irland. I nord er det de protestantiske kirker som har diktert helligdagslovgivningen (lukking av barnehaver, skjenketider for alkohol osv.), og det er de som tvinger igjenom en skolepolitikk som tar sikte på å holde protestantiske og katolske barn adskilt.

I Eire, der 95 % av befolkningen er katolsk, øver Kirken sin innflytelse på livet i sin helhet. Innflytelsen er direkte i menighet og skole, indirekte i familie og samfunn, men ikke mindre reell. De katolske geistlige er, like lite som de protestantiske, i stand til å se på og behandle

de troende som voksne mennesker. Rådene de gir i samvittighetsaker er som oftest meget håndfaste, og i tråd med det absolutte forbud mot skilsmisse, abort og prevensjon som rår. Så å si alle katolske barn går på katolske skoler, og det vil i denne sammenheng si skoler kontrollert av presteskapet. Teoretisk skulle dette være en ideell situasjon, og irske kirkeledere fremstiller det også stundom slik. Men i virkeligheten er det et forsøk på å opprettholde en form for katolisisme som ikke bare tiden har løpt fra, men som dessuten bidrar til å forlenge og forverre konflikten i Irland.

Mot en bedre fremtid?

Det er et dystert bilde som her er rullet opp, og enkelte har da heller ikke nølt med å kalle den religiøse situasjon i Irland en katastrofe. Selv en tilstand av skjult fiendskap, en kald krig, rettferdiggjør denne betegnelsen. En irsk historiker, William Lecky, sa for hundre år siden: «Dersom kjennetegnet på sunn kristendom er at den knytter sine tilhengere sammen i brorskap og kjærlighet, da er det ikke noe land der kristendommen har spilt så fullstendig fallitt som i Irland.»

Skal kristendommen og de kristne kirkesamfunn i Irland igjen bli troverdige, må det en hel mentalitetsendring til. Kirkeledere i Irland har det ofte travelt med å forsikre at konflikten ikke er av religiøs art. Det ville være bedre om de undersøkte hva de kunne gjøre for å stanse voldshandlingene og få i stand en forsoning. Da kunne de ikke unngå å undersøke kirkenes virkelige andel i konflikten, og da ville de kanskje oppdage at én bestemt form for katolisisme nødvendigvis fremkaller én bestemt form for protestantisme. Katolikkenes utvei ville da være en forandring av Kirken i pakt med det annet Vatikankonsil.

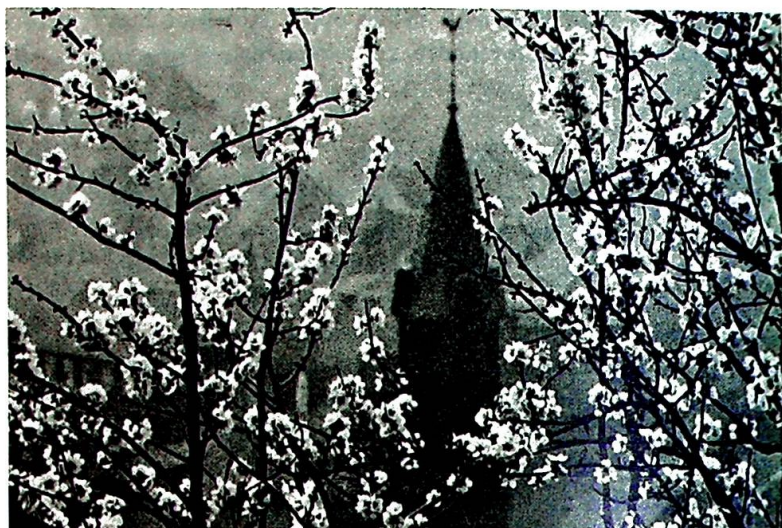
De irske biskoper må snart velge mellom å ha vidtrekkende moralsk innflytelse og stor reell makt. Da først kan de fjerne inntrykket av Eire som en autoritær katolsk stat som protestantene i nord må frykte for å bli borgere av.

Kirkens ledere har i prinsippet godtatt at Kirken må forandres, og både geistlige, politikere og alminnelige borgere er opptatt av å gi et nytt bilde av Eire som et utadventt, fremtidsrettet, pluralistisk samfunn. Det er ennå langt igjen til dette er virkelighet, men det som er gjort, har stor verdi. Katolisismens særstilling er blitt opphevet, sensuren er blitt nærmest symbolsk. Forbudet mot prevensjon blir stadig svekket, og når det gjelder forbudet mot skilsmisse og abort, så avhenger det ikke bare av Kirken.

Viktigst av alt er kanskje utnevnelsen av nye biskoper som bringer en ny ånd. Et eksempel er Mgr. Daly i Derry, som kjemper for felles skoler, og som mener at forsoningen må komme nedenfra, og ikke bare kan skje på topp-

(Forts. neste side.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 289		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.:	18.00	
	sønd.:		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt.: 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35 <i>Eikeli kirke</i>		8.30	10.45
		19.00	
			9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Illa, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykebjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII <i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelasers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00



Søndag Lætare

Av Ronald Hølscher OFM

Søndag «Lætare» — Gleden
Shører med!

Slik kaller vi fremdeles ofte midfastesøndagen. Som navnet sier: en søndag som helt fra Kirkens første år av har vært en dag full av glede. Det er søndagen med den uforglemmelig vakre gregorianske melodi ved inngangssalmen: «Lætare Jerusalem». Gled deg Jerusalem. «Gaudete cum lætitia», gled dere storlig, dere som var sorgfulle, så dere kan juble og mettes med rikelig trøst.

Midt i en bots- og forsakelses-tid, midt i en tid da vi overveier

Kristi kors og vår egen plikt å bære vårt kors sammen med ham, kom nok disse gledefulle og trøstende ord fra Kirkens liturgi. De er et bilde av Kirkens virke blant oss. Kirken er en mor som av og til må mane oss til bot og omvendelse, men også en mor som forstår at hun ofte også må trøste sine gråtende og angrende barn. Midt i en stresset og sekularisert verden er Kirken der for oss som en oase av fred og glede etter meget slit og bekymring. Det faller for oss så naturlig at inngangs-bønnen på denne søndag

Rik og tung arv

(Forts. fra forrige side.)

planet. Men da må man ha et voksent, selvstendig leg-folk.

Andre lyspunkter er at protestantene i Eire blir godt behandlet, at det økumeniske arbeid går sin gang tross alt. På begge sider vokser selvkritikken, og vold som kampmiddel blir klart avvist. Kanskje er den tid ikke så fjern da Jonathan Swifts ord blir gjort til skamme. Han sa jo om irerne: «Vi har nok religion til å hate hverandre, men ikke nok til å elske hverandre.»

Karin Gullerud-Johansen O.P.

Leserbrev

gen helt av seg selv munner ut i en salme hvor vi takker Gud for dette tilfluktssted som vi eier i Kirken og synger: «Glede fylte meg da de sa til meg: Vi går til Herrens hus.»

Men hvorfor valgte Kirken helt fra gammel tid av akkurat på denne søndagen en slik tekst? Forklaringen finner vi i historien.

I den aller første tid i Kirken var denne søndagen nemlig en slags fastelavnsfest, opprinnelig begynte fastetiden først dagen etter denne søndagen. Og senere, da man hadde innført en fastetid som varte førti dager, var denne søndagen akkurat halvveis, og altså en liten pust i bakken, midt i en lang og streng botstid. En forståelig grunn til glede. Men Kirken gledet seg på denne dagen også over noe annet, nemlig over de mange katekumener, dåpskandidatene, som nå gikk inn i den aller siste fase av forberedelse på sin gjenfødelse i Dåpen, første Påskedag. Denne glede over disse nye kristne lå opprinnelig i den eldste fasteliturgi, egentlig over hele fastetiden.

Det er som om Kirken idag nesten ikke lenger makter å beherske sin glede over Jesu nær forestående oppstandelse. Og naturen i Italia spiller på denne årstiden ikke en liten rolle. De første vårtegn viser seg på marken. Kirken gleder seg over naturens gjenfødelse og ser i den et vakkert symbol på Kristi oppstandelse og vår egen evige glede hos Gud etter døden. Idag blir i Roma de første roser brakt til kirken, slik som de første kristne ga roser til hverandre og særlig til katekumene på denne dagen. Det er også på denne søndagen at paven pleier å velsigne den gule rose, tegn på den oppstandne Kristus og den kristne glede.

Men hvorfor synger Kirken på denne dagen om Jerusalem:

Gled deg Jerusalem? Det var i Roma en kirke som var viet til ære for det hellige Kors i Jerusalem, og som på folkemunne bare ble kalt «Jerusalem». Det var i denne kirke at det idag var «statio», det vil si: hele liturgiens rikdom ble idag konsentrert rundt denne kirke. Og da falt det naturlig at man brukte en tekst hos Esaias hvor Jerusalem ble nevnt. Denne kirke var forresten for de første kristne i Roma et symbol for det messianske og himmelske Jerusalem. Idag ble altså de nye dåpskandidater høytidelig ført inn i kristenhetens Jerusalem, Guds rike på jorden som forberedelse på det himmelske Jerusalem.

På denne dagen, full av nesten overdådig glede i den gamle ærverdige liturgi, kan vi lære at fastetiden ikke skal være en trist tid. Hvis fastetiden skulle gjøre oss triste, da har den mistet sitt mål og sin verdi. Bot og selvfornektelse må nettopp gjøre oss frie og glade, siden vi da bedre kan fatte årsaken til all vår glede: Jesu oppstandelse, Jesu seier over døden. Kirken selv minner oss om det når hun midt i en alvorlig tid nesten ikke kan holde sin glede tilbake. Denne søndagen vil si til oss: Dere som var sorgfulle, dere må glede dere storlig, dere kan virkelig juble og mettes med rikelig trøst. For, alt går forbi, sykdom, sorg, motgang. Det venter dere et evig Jerusalem som Herren vant dere ved sin død og oppstandelse, og som Gud skjenker oss en forsmak på allerede her på jorden i sin Kirke. Gleden hører med til faste-tiden. Gleden er et vitnesbyrd om vår tro.

Apropos:

«HVA BETYR DET Å VÆRE KATOLSK?»

Biskop Hans L. Martensen innleder sin artikkel i ST. OLAV nr. 3 med å trekke frem Folkekirkenes oversettelse av ordet katolsk: «almindelig» — «den hellige almindelige kirke», og legger til at denne oversettelse ikke er helt tilfredsstillende, hvilket den heller ikke er. Vanskeligheten med å oversette ordet er tydelig i og med at det aldri har vært oversatt fra gresk til latin.

Folkekirken er avskåret fra å bruke ordet katolsk i sin trosbekjennelse på grunn av den sterke konfesjonelle betydning det har fått, bastant knyttet til Den romersk katolske kirke.

Når ST. OLAV i sin innledende bemerkning skriver at biskopens artikkel gjelder hva det vil si å være katolikk, blir det med en gang på grunn av Kirkens splittelse i konfesjoner, et skjevt drag i ordets mening. I denne forbindelse kan det ha interesse å gjengi utdrag fra en rapport fra Seksjon 1 i Uppsala 1968 (Kirkenes verdensråds møte) med tittelen: «The Holy Spirit and the Catholicity of the Church.»

«The purpose of Christ is to bring people of all times, of all races, of all places, of all conditions, into an organic and living unity in Christ by the Holy Spirit under the universal fatherhood of God. This unity is not solely external; it has a deeper, internal dimension, which is also expressed by the term «catholicity». Catholicity reaches its completion when what God has already begun in history is finally disclosed and fulfilled.»

Og videre:

«Since Christ lived, died and rose again for all mankind, catholicity is the opposite of all kinds of egoism and particularism. It is the quality by which the Church expresses the full-
(Forts. neste side.)



«Biskopen ble k...

Biskop Daniel Lamont av Umtali i Rhodesia har i et møte med katolske biskoper i USA gitt nye opplysninger om forholdene i hans land hvor en hvit minoritetsgruppe på fem prosent av befolkningen kontrollerer de ikke-hvites sosiale, politiske og økonomiske liv.

Biskop Lamont fortalte at han to dager før han fløy til Amerika, hadde stått opp halv fem om morgenen og dratt ut for å besøke fem leire for ikke-hvite arbeidere og deres familier.

— De lignet konsentrasjonsleire, sa han. — I disse leirene bor 68 000 mennesker bak piggtrådgjerder. Rundt leirene er det satt opp lyskastere som lyser inn i områdene hele natten.

Han beskrev også familienes hus som små skur uten skikkelige gulv, uten senger og med elendige sanitærforhold.

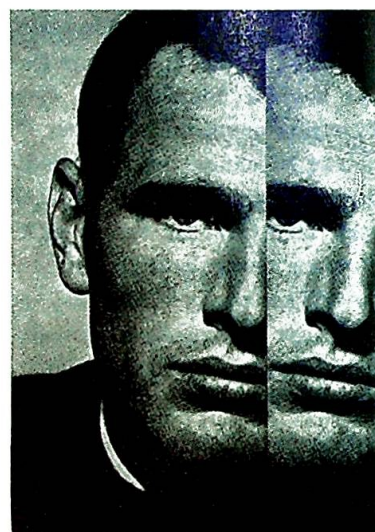
— Jeg hadde ikke lov til å være innenfor disse områdene, fortalte han. — Men jeg småsnakket med en vakt på en av de stedlige dialektene, og han trodde jeg var en av de lokale prestene som hadde tillatelse til å komme inn.

Biskop Lamont minnet om at regimet i Rhodesia kaller seg for «en kristen regjering».

— Likevel risikerer jeg en fengselsstraff på ett år eller en stor pengebot hvis jeg tar imot i mitt hus for eksempel kardinal Rugambwa fra Tanzania.

Biskopen opplyste forøvrig at da han og den katolske kommisjon for Fred og Rettferdighet hadde forsøkt å ta opp saker med anklager om tortur og mishandling av fanger i nasjonalforsamlingen, hadde han blitt kalt «kommunist» og ble kastet ut.

Tilvæksten af præster i den katolske kirke i Holland er gået sterkt tilbake i de ni år, der er foreløbet siden det 2. Vatikankoncil, og udgør dermed en del af den almindelige krise, der i flere år har rådet i kirken der i landet. Imidlertid ser det ud til, at der er indtrådt en vis stabilisering. Det fremgår af den undersøgelse, som på opfordring af biskop-



Leserbrev...

(Forts. fra forrige side.)

ness, the integrity and the totality of life in Christ. The Church is catholic, and should be catholic, in all her elements and in all aspects of her life, and especially in her worship. Members of the Church should reflect the integrity and wholeness which is the essential Character of the Church.»

«Å være katolikk» — innebærer i vår kirkesplittede tid å tilhøre Den romersk katolske kirke og bekjenne seg til denne kirkes tro. Ordet katolsk går på tvers av konfesjonsgrensene som biskop Martensens innledende ord om Folkekirken også viser — og burde gi et større perspektiv i dagens økumeniske situasjon, og også en sterk følelse i alle kirkesamfunn om å komme til kort.

Det gir en dypere forståelse av enhet enn konfesjonenes enhet, og det sikter mot Kirkens tilknytning til verden og dens misjon i hele menneskeheten.

VAV BERGVALL



perne i de syv bispedømmer og af de foresatte for ordenerne er foretaget af den katolske kirkes socialt-kirkelege institut (KASKI). Undersøgelsen,

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

23. til 30. august 1975

8 dages flyrejse med full pension.

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna»
d.kr. 1650.—

Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D»
d.kr. 1175.—

Valfartsprest: Pater G. GOMMANS C.M.
Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.
Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK 2900 Hellerup

astet ut»

klima« i landet, »kløften mellem uddannelsen og det praktiske liv« samt en almindelig usikkerhed i synet på præsteembedet. Det er de årgange, der blev præsteviet i årene 1960—64, der har været hårdest ramt af »afhopningen«, nemlig 40 %. For årgangene 1965—69 er den tilsvarende procent kun 20—25.

som bygger på det statistiske materiale, der var til disposition den 1. januar 1974, er for nylig afsluttet, og resultatet er blevet offentliggjort med titlen »De hollandske præster 1974 — udviklingslinier og perspektiver«.

Den stærke nedgang i antallet af præster beror ifølge KASKI først og fremmest på, at så mange har forladt præsteembedet, — siden 1965 er der tale om ikke mindre end 1.504, hvoraf de 1.108 er ordenspræster. I 1969 blev bunden nået med 244 »afhopere«. Derefter er antallet af præster, som har opgivet præsteembedet, gået ned. I 1970 drejede det sig om 156.

Som en anden årsag henviser KASKI til, at antallet af dødsfald har været større end antallet af nyviede præster. Præstevielserne er dog forøget noget i de senere år. I 1972 var der 27, og i 1973 var det 35.

Som den vigtigste årsag til, at præsterne opgav præsteembedet, nævnte de »det almindelige kirkelige

Blandt de positive tendenser i den katolske kirke i Holland kan nævnes den store interesse for missionerne. Mere end halvdelen af de nyviede præster er i de senere år rejst ud til tjeneste i u-landene. I 1970 gik der i Holland en missionær på 603 katolikker — et meget højt antal. For Belgiens vedkommende er forholdet ifølge statistikken således 1:1.500, for Vesttysklands 1:2.810 og for Italiens 1:10.000.

Hvad angår formodningen om, at der er indtrådt en vis stabilisering i den kriseagtige udvikling i den katolske kirke i Holland, kan det store antal kirkegængere ifølge KASKI også bidrage til at belyse denne formodning. I 1967 gik 68,4 % af de hollandske katolikker i kirke hver søndag. I januar 1974 var den tilsvarende procent 36. Derefter er der sket en vis fremgang. Tilbagegangen er mærkeligt nok mindst i de stærkt industrialiserede områder som Haarlem og Rotterdam.



Fra bokhandelen:

- Johannes av Korset: Själens Dunkla Nat.
—»— Ord av Ljus och Kärlek.
Teresa av Avila: Fullkomlighetens väg.
—»— Den Inre Borgen.
Wilfrid Stinissen: Den inre bönen väg.
—»— Bikten: Försoningens sakrament.
Merton: Seeds of Contemplation.
The Rule of Saint Benedict.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersv. 5 - Oslo

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR



FYRINGSOLJE

brukes av

- | | |
|----------------------------------|--------------|
| St. Dominikus kirke | } Oslo |
| Lunden kloster | |
| St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem | |
| Sta. Katarinahjemmet | |
| St. Olavs kirke | } Arendal |
| Bispegården | |
| St. Joseph's Institutt | } Bergen |
| Vor Frue Hosp. Nerveavd. | |
| St. Franciskus Kirke | |
| St. Franciskus Hosp. | } Trondheim |
| St. Pauls Kirke | |
| Vår Frue Kirke | |
| Marias Minde | |
| St. Franciskusøstrenes Moderhus | } Hønefoss |
| Øyenklinikken | |
| St. Josephs Hosp., Drammen | } Lillestrøm |
| St. Torfinns Klinik, Hamar | |
| St. Elisabeth Inst. | } Tromsø |
| St. Mikals Kirke | |
| St. Mikals prestegård | } Tønsberg |
| St. Theresia Hosp. | |
| St. Franciskus Hosp. | } Tønsberg |
| St. Magnus Kirke | |
| St. Magnus presteg. | |
| St. Elisabeths Hosp. | } Tønsberg |
| Vår Frue Kirke | |
| Bispegården | } Tønsberg |
| St. Olavs Kirke, Bispegården | |
| St. Olavs Kirke | } Tønsberg |
| St. Olavs Prestegård | |
| St. Olavs Klinik | } Tønsberg |

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Botens...

(Forts. fra s. 71.)

nytt sitt tempel eller bor i det med en større fylde. Alt dette kommer til uttrykk gjennom en fornyet og ivrigere deltagelse i Herrens bord. For ved dette Guds kirkes festmåltid hersker det glede over sønnen som var fortapt, men nu er vendt tilbake.» (Praenotanda 6 d.)

3. Botens sakrament er som nevnt ikke et rent personlig anliggende. *Hele fellesskapet* blir på et vis berørt. På samme måte som enhver synd skader helheten, slik skulle også syndens helbredelse komme fellesskapet til gode.

Slik sett er dette sakrament aldri privat i ordets egentlige forstand. Syndsbekjennelsen er og forblir riktig nok hemmelig, men finner sted i en kirkelig sammenheng og blir sluttet opp om av kirkens bønn.

Den nye botsordning søker uttrykkelig å fremheve denne fellesskaps-tanke og skriftemålets karakter av gudstjeneste.

Botens sakrament — også når det meddeles enkeltvis og privat — skal alltid beholde et sant liturgisk preg. Av den grunn hører normalt både en skriftestlesning og en kort tiltale med til ritualet.

Den bot som pålegges skal ikke bare innebære godtgjørelse for den skyld vi har pådradd oss, men også være en spore til et bedre liv — med det menes ikke minst et forbedret forhold til nesten. «Derfor kan den pålagte bot med stor fordel bestå av nestekjærlige tjenester og handlinger.

Dermed kommer syndens og tilgivelsens sosiale aspekt bedre til syne.» (Praenotanda 18.)

Ikke minst kommer den nye absolusjonsformel til å fremheve dette trekk av fellesskap og bønn. Syndstilgivelsen har sitt utspring i de tre guddommelige personers fellesskap i Treenigheten: Faderens barmhjertighet, Sønnens død og oppstandelse og utgydelsen av Den hellige Ånd.

Til slutt omtales også Kirken som ved sine presters tjenester ber om tilgivelse og fred for synderne.

«Kirken, som det hellige folk den er, medvirker på forskjellig vis ved det forsoningsverk som Gud har gitt den i oppdrag å forestå. Den ikke bare kaller Guds Folk til bot og anger gjennom sin forkynnelse, men tar på seg deres anliggender og strekker med moderlig omsorg den angrende synder en hjelpende hånd forat han må innse sin synd og bekjenne den for Gud som alene har makt til å tilgi den. Slik oppnår synderen barmhjertighet. Og Kirken, som har arvet dette oppdrag Kristus gav til sine apostler og deres etterfølgere, blir et redskap for omvendelse og tilgivelse for alle dem som gjør bot.» (Praenotanda 8.)

Vi tillegger også de nye felles botsandakter stor betydning. Det er ønskelig, at slike andakter finner sin faste plass i våre menigheter og da særlig i advents- og fastetiden.

Nyordningen vil foreslå liturgiske rammer for botsandakter. Det kan eksempelvis dreie seg om en felles ordets gudstjeneste med det siktemål å vekke lengsel etter omvendelse og anger. Under dette kan de troende i fellesskap foreta en samvittighetsransakelse. Før avslutningen av det felles opplegg kan så deltagerne om ønskes avlegge individuelt skriftemål.

Muligheten for å holde ikke-sakramentale botsandakter er også forutsett. I dette tilfelle kan den enkelte gå til skrifte og motta absolusjon ved en senere anledning.

Til slutt sies det i den romerske instruks, at den stedlige biskop kan tillate at det i nødssituasjoner blir gitt en generell absolusjon uten forutgående privat skrifte. Skulle noen som mottar absolusjonen på denne måte ha alvorlige synder på samvittigheten, er han imidlertid strengt forpliktet til å skrifte disse enkeltvis ved en senere anledning.

Sluttord og praktiske anvisninger

I hvert kirke-distrikt sørger over-

hyrden for oversettelsen av de nye tekster. Han ser også til at den informasjon som er samlet i innledningen til den romerske instruks blir meddelt menighetene på egnet måte. Ikke så få detaljer overlates forøvrig til biskopene, f. eks. spørsmålet om på hvilke steder skriftemål kan høres og andre enkeltheter vedrørende ritualet; hvorvidt det i deres særlige kirke-distrikt kan forventes å oppstå situasjoner som gjør adgang til generell absolusjon naturlig.

Forat den kommende nyordning av botens sakrament skal kunne få den tilsiktede virkning, må vi gjøre de nødvendige anstrengelser i våre menigheter. En slik fornyelse følger ikke automatisk ved innførelsen av et nytt rituale.

Ikke minst stilles det krav til selve *forkynnelsen*. Det vi trenger er en forkynnelse som ikke viker tilbake for å tale klart om omvendelsens nødvendighet. Jesu ord må også lyde i dagens verden: «Omvend dere, for himlenes rike er nær.»

Vi trenger en forkynnelse som nevner synden ved sitt rette navn, så det onde kan erkjennes i sin rot og sees i lyset av Kristi lidelse og død. Bare slik kan virkelig befrielse fra synden oppnås i kraft av hans oppstandelse.

Også *katekesen* står overfor nye utfordringer. Prest og menighet må sette seg personlig inn i det nye opplegg. Forutsetningen er selvsagt at de nye tekster blir gjort tilgjengelige. Når disse foreligger, ser vi gjerne at de drøftes i studiesirkler og på annen måte.

Det er også nødvendig at det blir utarbeidet en tilsvarende barnekatekese, slik at barn og ungdom kan få den mest hensiktsmessige innføring i botens sakrament.

Praktiske erfaringer er påkrevet

Vi har nu fått mulighet for et mangfold av felles botsandakter alt etter de lokale muligheter og behov. Men forat disse skal bære frukt, er det ikke nok at man holder én eller to slike andakter. Bare ved gjentagne forsøk over flere år kan vi vinne den

erfaring som skal til, for å oppnå en fornyelse av den kirkelige botsliturgi.

Fremforalt er det nødvendig at det finnes en virkelig sinnets og viljens villighet til å gå helt inn for en slik fornyelse av botens sakrament.

Dette innebærer at de troende må være innstilt på eventuelt å endre sine vaner for å finne frem til en ny og bedre skriftepraksis.

For prestene betyr det, at de må gi seg tid til grundig å studere nyordningen og dens iverksettelse. Det er en selvfølge at de prester som har sitt virke i menighets-sammenheng bekjentgjør bestemte tider, da de står til disposisjon for troende som ønsker å gå til skrifte eventuelt i forbindelse med en skrifte-samtale.

Det er vår overbevisning at en slik villighet til å ta boten alvorlig, vil bidra langt mere til en fornyelse av dette sakrament enn selve den liturgiske nyordning.

Først da vil botsliturgien være «bygget på bønner og bli et uttrykk for menighetens fellesskap; dens tyngdepunkt vil legges på helbredelsen og på læren, med det resultat at skriftemålet vil oppleves langt mer utvunget og befriende enn før.»

Stockholm, den 1. februar 1975.

DERES OVERHYRDER



I neste nummer
DR. KÜNG

Pavens fastebudskap

(Forts. fra siste side.)

på alle mulige måder for at opbygge en bedre og mere retfærdig verden.

Fastetiden er en velegnet tid til at øve sig i en sådan selvfornægtelse, fordi den minder de kristne om, hvem de er. Den kalder til agtpågivenhed over for ens egen tilfredsstillelse ved et behageligt liv og mod fristelsen til at leve i overflod. I dette hellige år, som er viet til forsoningen, er hver især kaldet til det, forsoningen indebærer, nemlig til at give sine brødre og søstre del i sit eget liv, og hvis han foruden af sin overflod også giver dem af sine livsnødvendige goder, vil han overvinde mange af de hindringer, der står i vejen for forsoningen, og gennem en sand selvovervindelse nå til fornyelsen.

Dette jubelår kræver af os et vidnesbyrd om fuldstændig solidaritet med dem, Kristus selv på en særlig måde har identificeret sig med. Det vil være et af de mest overbevisende beviser, vi kan give vore brødre og søstre på, at dette år er »helligt« for hele menneskeheden.

Det er faktisk det, vi beder jer om i dag i fastetiden: en sand og håndgribelig solidaritet med Kristi fattige, — og det beder vi jer om i Jesu navn. I stor kærlighed til jer alle, kære brødre og søstre, over hele den vide verden velsigner vi jer: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

(Fra «Katolsk Orientering»)

OSLO



MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Tlf. 21 69 06



Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladevei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83



Pave Paul's fastebudskap



Brødrene Karamazov

Fjodor Dostojevskijs store verk om brødrene Karamazov hører vel egentlig til de litterære verk som det dypest sett er umulig å overføre til film. Den ytre handlingen er i og for seg enkel nok, men dramaet foregår på slike sjeledyp at de vanskelig kan hentes opp i dagen og overføres til filmleerretet. Men hvis man nå en gang skal forsøke det umulige, må det gjøres omtrent slik som Ivan Pyrjev har gjort det i sin film *Brødrene Karamazov*.

Det er vel egentlig bare russerne som kan lage en slik film. Denne voldsomme utspillingen av lidelser, hat, vanvittig kjærlighet og ondskap er det bare russerne som kan foreta uten at det virker teatralisk og falskt. I denne filmen gjøres det meget grundig og meget voldsomt og meget herlig. Rollebesetningen virker helt perfekt, både de innbyrdes meget forskjellige brødrene, Dmitrij, Ivan og Aljosja, de to sentrale kvinneskikkelsene, fremfor alt Grusja, og ikke å forglemme den forferdelige, liderlige og ondskapsfulle bukken av en far.

Selv handlingen fremtrer ikke helt klart før man kommer et godt stykke inn i filmen. Dette skyldes delvis den russiske, episke fortellerstilen som liker å vise detaljer før selve helhetsbildet trer frem av et mylder av handlinger og personer. Delvis skyldes det kanskje også at filmen faktisk ikke er helt fullført fra Ivan Pyrjevs hånd fordi han døde før filmen var helt ferdig. En del sekvenser følger derfor etter hverandre på en litt springende måte.

Miljøet er beskrevet fint og autentisk. Det religiøse innslaget er ikke stukket under en stol, men det må nødvendigvis komme litt i bakgrunnen i og med at det tilhører de delene som det er vanskeligst å overføre til film. Det trossmessige drama og tro-



Mikhail ULIANOV
i "BRØDRENE KARAMAZOV"

ens konflikt blir derfor skildret på en litt ytre og overfladisk måte. Storinkvisitoren finnes det f. eks. ikke spor av.

Men når så er sagt, kan en bare gi seg over til denne voldsomme og storslagne dramatiske fremstillingen av mennesket og dets lidenskaper i en fremføring som gjør tilskueren målløs.

P. H.

(Forts. foregående side.)

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 50 pr. år. Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.